

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz/materialy-edukacyjne/infografiki-historyczne/150355,Sport.html>

25.04.2024, 22:41

Sport

Mens sana in corpore sano – w zdrowym ciele, zdrowy duch – to hasło Towarzystwa Sportowego „Sokół”, które przyświecało wszystkim tym, którzy do niego wstępowali już od 1867 r.

Powstające jeszcze pod zaborami polskie kluby i stowarzyszenia sportowe były „spoiwem łączącym naród” i ważnym elementem w krzewieniu patriotyzmu, który tak bardzo był potrzebny narodowi polskiemu w momencie walki o niepodległy kraj.

Historia naszego kraju nie oszczędzała sportowców. Zamiast na Igrzyska Olimpijskie do Antwerpii wielu z nich ruszyło na front wojny polsko-bolszewickiej. Ostatecznie po osiągnięciu zwycięstwa władze państwowe przystąpiły do budowy infrastruktury sportowej i szkolenia przyszłych „pokoleń zwycięzców”. Rozpoczęto propagowanie aktywności fizycznej. Sport stał się ważną częścią życia. Niezależnie od wykształcenia, miejsca zamieszkania organizowano zawody dla amatorów, jak i w randze mistrzostw Polski.

W 1924 r. udało się pierwszy raz w historii polskiej ekipie wystartować na I Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Chamonix (Francja). W tym samym roku polscy sportowcy zaistnieli na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu, przywożąc dwa medale olimpijskie.

Zaczęły wyłaniać się liczne gwiazdy sportu, które swoimi osiągnięciami wzbudzały podziw i zachwyt wśród społeczeństwa. Wówczas redakcja „Przeglądu Sportowego” od 1926 r. zaczęła organizować plebiscyt na najlepszego sportowca w Polsce, który odbywa się do dnia dzisiejszego, a w rankingu wyłanianych jest dziesięciu najlepszych sportowców.

SPORT II RP10-r

SUKCESY SPORTOWE Więcej niż klub

1903 **LEKSIŃSKI** KLASYFIKACJA WIELKOPOLSKIEGO ZWIĄZKU LEKSIŃSKIEGO

1904 **POGON** WYSTĘP W WARSZAWIE

1906 **LEKSIŃSKI** WYSTĘP W WARSZAWIE

1907 **LEKSIŃSKI** WYSTĘP W WARSZAWIE

1908 **LEKSIŃSKI** WYSTĘP W WARSZAWIE

18.04.1920 **POGON** WYSTĘP W WARSZAWIE

25.04.1920 **POGON** WYSTĘP W WARSZAWIE

18.12.1921 **POGON** WYSTĘP W WARSZAWIE

2

SPORT III RP2-r

SUKCESY SPORTOWE Zamiast Antwerpii, igrzyska śmierci

Wśród szeregów bolszewickich nogi ich nie brakowało a haracz krwi złożył aż nadto obfity... Zbliżająca się ze Wschodu nawałnica bolszewicka kazała zapomnieć o sporcie, zamiast dyktu chwycić karabin, ostrząż zastąpić granatem.

ZAWODY KONNE

JEZDZIECTWO

SZERMIERKA

STRZELECTWO

3

SPORT III RP3-r

SUKCESY SPORTOWE Po zwycięstwie czas na triumf

PODWAJACZE ZESTAWIENIE LICZBY CZŁONKÓW NA TYS. ZWIĄZKÓW SPORTOWYCH

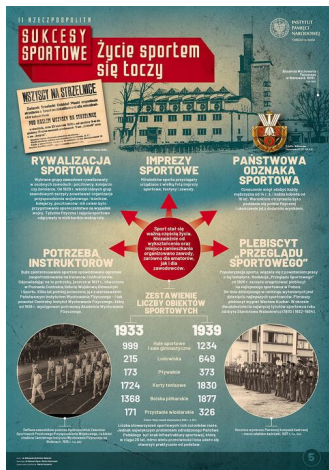
1934

1938

ZWIĄZEK SPORTOWY	LICZBA KLUBÓW (ISSAŁCI)
Strzelectwo sportowe	1180
Piłka nożna	943
Tow. Gim. „Sokół”	832
Piłka ręczna	338
Harcarski	270
Lekkoatletyczny	238
Konny	200

4

SPORT III RP4-r

SPORT III RP5-r

SPORT III RP6-r

SPORT III RP7-r

SPORT III RP8-r

SPORT III RP9-r

Maria Kwaśniewska. Fot. NAC

Henryk Budziński i Jan Mikołajczyk, 1930 r. Fot.

NAC

Wacław Kuchar. Fot. NAC

Pliki do pobrania

[Sport II RP \(pdf, 43.89 MB\) 27.08.2021 09:05](#)

II RZECZPOSPOLITA

SUKCESY SPORTOWE

Wyprzedzili niepodległość

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Łodzi

W tej części organizacji „Sokół” przypominał mundur. Na zdjęciu widoczny przemarsz oddziału członków Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” ulicami Poznania w lipcu 1931 r. Fot. KAC

„
Mens sana in corpore sano
– w zdrowym ciele zdrowy duch

Hasła w imię którego „Sokół” dążył do rozwoju sił fizycznych

Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Smoleńsku, ok. 1930 r. Fot. Polona

Odska ZTG Sokół.
Fot. Mirosław Ciemnowski
Fot. KAC

Sportowe struktury tworzone były na bazie tych, które istniały w zaborach. Największa liczba stowarzyszeń i towarzystw sportowych ze względu na swobodę autonomii występowała w Galicji.

1867

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, założone w 1867 r. we Lwowie, w zaborze pruskim funkcjonowało od 1884 r., a w rosyjskim od 1905/1906 r.

1878

Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie, założone w 1878 r. Obok wioślarstwa funkcjonowały przy nim też inne dyscypliny sportowe.

1886

Warszawskie Towarzystwo Cyklistów, funkcjonujące od 1886 r.

1893

Warszawskie Towarzystwo Żywiarskie, powstałe w 1893 r. W 1898 r. WŻŻ zostało przyjęte do Międzynarodowej Federacji Żywiarskiej. Pierwszy raz polska organizacja sportowa weszła w skład międzynarodowego związku sportowego.

Damy ogólnopolski zlot Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Katowicach, 1937 r. Fot. KAC

20-22 września 1918 r.
I ZJAZD POLSKICH ZRZESZEŃ SPORTOWYCH I GIMNASTYCZNYCH

Pierwszy tego typu zjazd, którego celem było podsumowanie dotychczasowych dokonań w obrębie wychowania fizycznego i kultury sportowej oraz zaplanowanie dalszych działań w tym zakresie. Podzielony został on na dwie części. Pierwsza miała charakter konferencji, podczas której wygłaszano referaty i podjęto dyskusję na temat sportu, w drugiej zaś odbyły się zawody sportowe.

Foto: © Mirosław Ciemnowski, Instytut Pamięci Narodowej, © Polona, Polona, Mirosław Ciemnowski, Mirosław Ciemnowski, Mirosław Ciemnowski

Opcje strony